Time: 3 Hours **Marks: 100**

Instructions: 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

Q.1 Solve **any two** questions.

a) Explain the meaning and nature of agriculture?
b) What is agricultural productivity? Write the determinants of agricultural productivity.
c) State the characteristics of Indian agriculture.

Q.2 Solve **any two** questions.

a) What is land? Explain the natural characteristics of land.
b) Write preventive measures of soil erosion.
c) State the concept of soil testing and write its importance.

.Q.3 Solve **any two** questions.

a) Explain the benefits of organic fertilizers.
b) State the traditional equipment used for agriculture.
c) Write the consequences of chemical fertilizers.

Q.4 Solve **any two** questions.

a) Write nature of Farm Business Management.
b) What is labor? Write the importance of labor in agricultural development.
c) Explain the meaning and principles of Farm Business Management.

Q.5 Write Short Notes (**Any Two**)

a) Agricultural inputs
b) Objectives of Farm business management
c) Historical background of agriculture
d) Types of land in India

muquestionpapers.com

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास **गुण : १००**

सूचना : 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण.

प्र. 1. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) शेतीचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.
ब) कृषी उत्पादकता म्हणजे काय? कृषी उत्पादकतेचे निर्धारक घटक लिहा.
क) भारतीय शेतीची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र. 2. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) जमीन म्हणजे काय ? जमिनीची गुणवैशिष्ट्ये सांगा. .
ब) जमिनीची धूप थांबवण्यासाठी प्रतिबंधक उपाय लिहा.
क) माती परीक्षण ही संकल्पना सांगा व त्याचे महत्व लिहा.

प्र. 3. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) सेंद्रिय खतांचे फायदे स्पष्ट करा.
ब) शेतीसाठी वापरली जाणारी पारंपारिक अवजारे सांगा.
क) रासायनिक खतांचे दुष्परिणाम लिहा.

प्र. 4. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
ब) श्रम म्हणजे काय ? श्रमाचे शेती विकासातील महत्व लिहा.
क) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनाचा अर्थ सांगून त्याची तत्वे सांगा.

प्र. 5. टिपा लिहा **(कोणत्याही दोन)**
अ) शेती आदाने
ब) शेती व्यवसाय व्यवस्थापनाचे उद्देश
क) शेतीची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी
ड) भारतातील जमिनीचे प्रकार

X149YBE98D9X149YBE98D9X149YBE98D9X149YBE98D9

muquestionpapers.com

Time: 3 Hours **Marks: 100**

Instructions: 1.All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

Q. 1 Solve **any two** questions.

a) Explain the meaning of agriculture and its importance in rural development.
b) Describe the characteristics of Indian agriculture.
c) Suggest the measures to increase the productivity of Indian agriculture.

Q. 2 Solve **any two** questions.

a) What is soil? State the natural properties of soil.
b) Suggest preventive measures on soil erosion.
c) Explain the types of soil erosion.

Q. 3 Solve **any two** questions.

a) Explain the role of agricultural inputs in agricultural development.
b) What is organic fertilizer? Write its importance in increasing agricultural production.
c) Write information about modern tools used for agriculture.

Q. 4 Solve **any two** questions.

a) What is farm business management? Write its principles.
b) Write the importance of labor as a factor of production in agricultural development.
c) State the objectives of farm business management.

Q. 5 Write Short Notes **(any two)**

a) Types of organic fertilizers
b) Modern equipments used in agriculture
c) Historical background of agriculture
d) Soil testing

muquestionpapers.com

(मराठी रूपांतर)

वेळ: ३ तास

गुण :१००

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण.

प्र. 1 **कोणतेही दोन** प्रश्न सोडवा.

अ) शेतीचा अर्थ सांगून त्याचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व सांगा.
ब) भारतीय शेतीची वैशिष्ट्ये सांगा.
क) भारतीय शेतीची उत्पादकता वाढवण्यासाठी उपाययोजना सुचवा.

प्र. 2 **कोणतेही दोन** प्रश्न सोडवा.

अ) मृदा म्हणजे काय? मृदेची नैसर्गिक गुण वैशिष्ट्ये सांगा.
ब) जमिनीची धूप थांबवण्यासाठी प्रतिबंधक उपाय सुचवा.
क) जमिनीच्या धुपेचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र. 3 **कोणतेही दोन** प्रश्न सोडवा.

अ) कृषी आदानांची शेती विकासातील भूमिका सांगा.
ब) सेंद्रिय खत म्हणजे काय? त्याचे शेती उत्पादन वाढतील महत्व लिहा.
क) शेतीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या आधुनिक अवजारांची माहिती लिहा.

प्र. 4 **कोणतेही दोन** प्रश्न सोडवा.

अ) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापन म्हणजे काय ? त्याची तत्वे लिहा.
ब) श्रम या उत्पादन घटकाचे शेती विकासातील महत्व लिहा.
क) कृषी व्यवसाय व्यवस्थापनाचे उद्देश सांगा.

प्र. 5 टिपा लिहा **(कोणत्याही दोन)**

अ) सेंद्रिय खतांचे प्रकार
ब) शेतीसाठी वापरली जाणारी आधुनिक अवजारे
क) शेतीची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी
ड) मातीपरीक्षण

muquestionpapers.com